

9.1 mandag

Afgang med Lufthansa Billund kl. 8.00 (denne morgen er der reception i den fornemme lounge fordi selskabet åbner egen rute Billund/Frankfurt med champagne og morgenmad). Ruten varetages af Cirrus og det er et lille fly hvor man skal klemme sig ind. Fra Frankfurt via Saudi Arabien til Asmara hvor jeg ankommer kl. 22.30 og kl. 23.30 er jeg ude af lufthavnen hvor jeg møder Kashay som byder velkommen og får mig installeret på hotellet. Det er relativt koldt denne aften 10 grader og jeg ser meget få mennesker på gaden. Der synes ikke at være noget natteliv i Asmara denne mandag aften. Kashay fortæller at det har været ret koldt og ved kysten er man meget bekymret over at der ikke kommer regn. ”Det er slet ikke som sidste år på samme tid” fortæller Kashay. Han arbejder som projektleder på et eritreansk landbrugsprojekt og han kommer lige fra vestlandet hvor der ikke er så store problemer pga. af manglende regn som i den østlige del af landet nede ved kysten. Her producerer man dyr og det giver problemer når regnen udebliver.

10.1 tirsdag

Op kl. 9.00. Det er helligdag i Eritrea og alt er lukket. Det er en muslimsk helligdag men hvilken bliver jeg ikke helt klar over.

Det er stille overalt og efter lidt morgenmad og en lille gåtur kommer Tewelde for at byde velkommen og til frokost. Vi drøfter situationen som han ikke er ret tilfreds med. Det går ikke godt i fiskeriet, bl.a. fordi priserne på brændstof er så høje. Nu betaler man 38 Nakfa (18 kr.) for en liter benzin og den pris skal fiskerne også betale, det hænger ikke sammen med de lave priser på fisk, 3-8 kr. kg. Han og ministeriet er i gang med at rekonstruere kooperativerne fordi de ikke virker, hvordan de gør det står mig ikke helt klart. Men det er noget med at opdele fiskerne i interesser, men jeg synes ikke det lyder tillidsvækkende at myndighederne nu vil omdanne kooperativerne, det er et område som jeg skal dykke meget ned i de kommende dage.

Til frokost er Teweldes kone og 2 gæster og vi taler en del om den spændte situation mellem Eritrea og Etiopien. Fru Tewelde synes at være afklaret mht. Etiopien. Det er Etiopien som er problemet og derfor er det også i orden at Eritrea nu virker under en ”krigsøkonomi” som hun udtrykker det. En økonomi hvor første prioritet er hæren og dens behov.

Jeg prøver med et argument om at det kunne tænkes at præsidentskabet i Eritrea kan have en interesse i at overspille krigsfarens for derved at samle eritreanerne og bortforklare landets meget dårlige økonomi. Men fru Tewelde køber ikke det argument. Og hun er meget kritisk overfor de internationale kommentatorer som ikke mener at krigen er overhængende. ”De forstår ikke situationen og de er altid meget kritiske overfor Eritrea” siger hun.

Tilbage på hotellet møder jeg Paulus som har lovet at skaffe mig et simkort til min mobil telefon. Men det er ikke lykket for ham. Der er lukket for almindelige menneskers køb af simkort så de er vanskelige at få fat i. Men han vil prøve igen i morgen. I det seneste år har han færdiggjort sine ingeniør studier og er nu tilknyttet ministeriet for offentlige anlæg som ”civil arbejder”. En ordning som langt hovedparten af de unge som ikke er inde ved militæret er under. For dette arbejde får han 450 Nakfa om måneden, dvs. en løn der svarer til 12 liter benzin. Det kan han og de andre unge selvfølgelig ikke leve af og de har også andre mindre biindtægter hvor det kan lade sig gøre. Men uanset det, så kan de unge under ingen omstændighed stifte familie, de bor hjemme.

Han spørger om jeg skal have vekslet nogle penge. Det skal jeg men det må jo vente til i morgen hvor bankerne åbner, da det at veksle sort er blevet umulig med de indrejseregler. Han beretter at det sorte marked er som det var før de nye regler. Den officielle kurs er 15 Nakfa for en \$ den uofficielle 22-23 Nakfa så det ser ikke ud til at myndighederne har fået bremset det sorte valuta marked.

Denne aften tager jeg en lang gåtur rundt i Asmara. Det er en by uden trafik. Det er helligdag, folk har fri, det er lunt, men selv hovedgaden er nærmest tom for mennesker og biler. Det er underligt at være vidne til, men som Tewelde forklarede mig, så har folk ingen penge og da Eritrea ikke har nogen mafia lignende forhold er det tomt også i centrum af hovedstanden. Der er enkelte barer og caféer, og der sidder også mennesker, men det er tyndt. (Man kan købe øl og kaffe, men ingen sodavand, cola, Fanta etc. og det er meget vanskeligt at opdrive importeret øl og spiritus).

Uden at kende til krigsøkonomier så er det sket store forandringer med folk i Asmara siden sidste år på samme tid. Der er heller ingen synlige byggearbejder, så det er gået i stå her i Eritrea. Det ses også på priserne som er høje for middage på restauranter og et hotelværelse uden luksus koster 400 Nakfa. Da jeg ringer til Massawa for at høre om der er plads på det gæstehus vi boede på sidste år så er der masser af plads, men nu koster det 700 Nakfa pr. døgn (sidste år betalte vi 350 Nakfa for 2 personer).

Jeg forsøger at finde et andet sted i Massawa hvortil jeg kører i morgen tidlig kl. 7.00 med Tewelde.

11.1 onsdag

Oppe kl. 6.00 og afgang til Massawa. Jeg kører med de 2 generaldirektører Tewelde og Andom og turen ned af bjergene og ud til havet foregår uden problemer. Der er simpelthen ingen trafik. Denne dag efter weekend og helligdag skulle bjerget være fyldt med lastbiler mod Asmara og persontrafik mod Massawa. Men det er kun sjældent vi møder de biler. De gule folkvogns minibusser ser vi overhovedet ikke, de er bukket under for de høje benzinpriser så det nu kun de mindre busser (25 personer) som kører, men der er ikke mange af dem. Fremme ved Massawa passerer vi busstationen som normalt er et virvar af busser, taxi og mennesker, men der sker ikke ret meget. Og de alm. taxi ser ud til at være helt forsvundet fra Massawa (der var få tilbage i Asmara).

Landet er på transportsiden gået i stå.

Efter lidt snak i ministeriet hvor vi bl.a. aftaler et større møde med alle i ministeriet i morgen, finder de en lejlighed til mig og det bliver faktisk vores gamle lejlighed fra sidste år. Det samme sted som vi ringede til fra Asmara og hvor vi fik at vide at jeg skulle betale 700 Nakfa pr. dag. Men nu er prisen sat ned til under 300 pr. dag og således konkurrencedygtig til hotellerne – så jeg flytter ind.

Efter en mindre tur rundt for at hilse på gamle bekendte får jeg vekslet lidt penge og købt en projektcykel (med de få taxi og busser der kører, må jeg finde alternativ transport).

På min cykeltur rundt på øerne og fastlandet kan jeg slå fast at aktiviteterne i Massawa er faldet til langt under 50 % af livet sidste år på samme tid. Og det er ikke kun bilerne som er fraværende, men med bilerne synes folket også at være gået i hi og turister er der overhovedet ingen af siger man på det største hotel Dahlak.

Jeg får købt lidt ind og bortset fra de helt basale fornødenheder som brød, sukker og vand, så er alt blevet meget dyrere. Alle importerede varer er næsten ikke til at købe for penge. En flaske billig vin

fra Syd Afrika 100 kr. en flaske elendig Whisky 300 kr. konjak 600 kr. lokal ost 50 kr. pølse 70 kr osv.

Aften oplevede jeg i selskab med en belgier, 2 franskmænd (de ligger i Massawa med sejlbåde), en stor fisker fra Somaliland Sulimann og en fisker fra Sri Lanka. Det blev en hyggelig aften med Sulimann som den mest spændende. Han ligger i Massawa og venter på at myndighederne igen åbner for indsamlingen af søgurker. Det er lukket nu pga. af søgurkernes reproduktionsperiode. Han har et stort fartøj med en 15 mands besætning og hele aftenen forsøgte han at overbevise mig om at jeg skulle tage med ham på en tur til Somaliland for det herfra vi skulle lave fiskeriprojekter. ”Det nytter ikke i Eritrea, for fiskerne er dovne de gider ikke at lave noget” er Sulimanns vurdering af de eritreanske fiskere. Det er jo ikke en dom som ligger så langt fra hvad vi også har oplevet hernede. Fiskerne tager det virkelig med ro og meget god tid til alle deres gøremål. Men vi mener jo på den anden side at der er rigtige gode forklaringer på hvorfor tempoet er så lavt i det eritreanske fiskeri og disse gode grunde har vi tidligere beskrevet og dem mener vi også at dette projekt kan gøre noget ved, om nødvendigt.

12.1

Dagen starter med et længere møde i fiskeriforvaltningen, med den dagsorden at få skabt en fælles forståelse for dette projekt og dets strategi og derefter at få langt planer for denne måned, for transport; for de regler der gælder for indførelse af udstyr (skat, moms med mere).

Med til mødet var de ansvarlige fra fiskeriministeriets Massawa afdelingen som beskæftiger sig med kystfiskeriet og udviklingen af fiskeriet som sådan. Dvs. Tewelde som generaldirektør og leder af mødet. Direktør i kystfiskeriet Hassan. Direktør i udviklingsafdelingen Saidna og 5 medarbejdere med forskellige arbejdsområder som ex. Fatama som har ansvaret for kontakten ud til fiskerne, Maumood udviklingsofficer og andre med det biologiske ansvar osv.

Mødet startede med en introduktion fra Tewelde og den afveg ikke væsentligt fra vores projektbeskrivelser og aftaler. Han fik dog understreget at forholdene nu er væsentligt ringere end for et år siden. Ex. priserne på brændstof som var steget fra 22 – 28 Nakfa en pris som logisk set umuliggør fiskeriet. Derfor ligger det meste af fiskeriet også stille eller også forsøger man at fiske uden brug af ret meget brændstof. Søgurker f.eks. og lidt fiskeri tættere på land.

Derefter fik jeg opgaven at præsentere projektet som det er tænkt.

Målet at få udviklet kystfiskeriet i Eritrea til et økonomisk fornuftigt fiskeri, uden at gøre skade på fiskebestande og miljø, forstår vi alle og det mål er vi helt enige om.

Metoderne som dette projekt introducerer, er derimod helt nye. ”Fisker til fisker metoden” måtte jeg derfor gøre grundig rede for. Dertil brugte jeg bl.a. flere eksempler fra fiskeriet i Eritrea som vi selv har oplevet det. F.eks. i bifangsten af de store rokker stingray. De kan blive ret store, som et spisebord og veje mere end 50 kg. De er ikke noget værd i Eritrea og derfor hvad vi kalder en ”utilsigtet bifangst” i garnfiskeriet. Da vi første gang hev en sådan karl ombord afhuggede fiskerne den lange hale, pr. automatik. Så var den uskadeliggjort og kunne nemt pilles ud af garnene og så blev den smidt tilbage i havet, levende. Det går altså ikke, af flere grund. Det er uetisk at overlade rokkerne til en langsom død og det er et stort spild af ressourcer. Det sagde vi og i dagene efter blev de pillet ud af garnene og genudsat i noget nær god stand. De havde mistet den lange syl, men den gror ud

igen. Det tager selvfølgelig lidt længere tid, men øvelse gør mester og når man har pillet 100 rokker ud garnene så er det såmænd ikke så meget langsommere end med en rokke uden hale.

Det er denne automatik et fisker til fisker projekt gør op med. Vanetænkningen er et stort problem, for os alle, og ligesom alle andre mennesker i det moderne samfund, så har fiskerne også brug for inspiration og nytænkning. Men og det er pointen – denne inspiration og nytænkning får fiskere som fisker til daglig, ikke gennem strukturerede uddannelsesforløb, seminarer osv. Den får de kun på en lang række af områder gennem praksis. (Hermed ikke sagt at uddannelse i fiskeriet er spildt, der findes masser af områder hvor skolebænken og dertil gode omgivelser, kan være befordrende for fiskerne til at tilegne sig ny viden. Udstyr, navigation, sikkerhed, organisation etc). Men opgaver som ex. at ændre en uhensigtsmæssig adfærd; bedre styr på kvalitet; indretningen af fartøjet; introduktion af nye grejer osv. skal foregå ude i verden som fiskerne kender som deres egen buskelomme. Og her brugte jeg også eksemplerne med udsmidet af olie og hele affaldssituationen i fiskeriet som for en stor dels vedkommende også foregår pr. automatik og som praktiske forbedringer kan ændre på.

Fisker til fisker betyder mange ting. Bl.a. kunne vi også udvikle et partnerskab mellem et dansk fartøj og et eritreansk. Det kan være med til at skabe identitet. I hvert fald fik jeg gjort klart, at i et fisker til fisker samarbejde kunne vi ikke fortsætte på den kurs som har ligget i Eritrea tidligere, at hvis man, dvs. en NGO, eller myndighederne, har ex antal garn og Nakfa da at fordele denne kapacitet efter en eller anden retfærdigheds nøgle. En fisker vil f.eks. gerne have 20 garn, men ender op med at få 2 garn, fordi der ikke er flere og fordi man gerne vil give noget til alle. Denne form for humanitær hjælp har vi fra LLH ikke noget imod at andre gør, det må de selv om. I dette fisker til fiskersamarbejde vil langt færre fartøjer få noget, men så får de til gengæld også fuld opbakning, så de derved får muligheden for at vise en ny kurs for kystfiskeriet i Eritrea. Stoltheden ved at fange fisk og gerne flere fisk end andre fiskere, bærer også fisker til fisker samarbejdet.

Efter denne del af min intro, havde vi en kort diskussion af denne metode. ”Nedefra og op udvikling” sagde man. Det er rigtig men også forkert. Fordi nedefra og op siger alle og så sker der ikke mere. ”Bæredygtig udvikling” det samme, flotte ord fra de som af mange forskellige grunde har ansvaret for de mange projekter. Fisker til fisker er ikke nedefra og op det er et horisontalt begreb byggende på ligestilling, solidaritet, et samarbejde hvor begge parter lærer af hinanden.

De synes nok det var vel filosofisk og bad mig om en mere konkret præsentation af strategien i dette projekt. Altså ansatte, kontor, udstyr osv. Her gjorde jeg indledningsvis klart at vi fra dansk side havde gjort os umage med at få beskrevet i detaljer denne strategi og at det til dels også var lykket os og at vi altid gjorde en dyd ud af at begrænse projektet på forhånd. Men der var da ting som vi havde planlagt og dertil havde de jo projektbeskrivelsen og et papir sendt fra Danmark før min afrejse, med konkrete forslag til denne strategi.

Den gennemgik jeg meget hurtigt og da vi kom til oprettelsen af et kontor og ansatte, tog Tewelde over for en opsummering som han kaldte det.

Alt hvad jeg havde lagt frem kunne han og de andre tilslutte sig, bortset fra nødvendigheden af at oprette et kontor og ansætte folk udefra.

Men først ville han gerne have afklaret Projektrådets sammensætning og ansvar. Efter en del diskussion blev vi enige om at det bedste begreb ville være en ”Styringskomité” bestående af de 8 ko-

operativledere, af direktøren for kystfiskeriet og et par stykker mere fra ministeriet, af den lokale koordinator og den danske projektleder. Komitéens ansvar afgrænses foreløbig til at tilse at projektet forløber efter beskrivelsen og de aftaler der indgås. Her i første fase skulle vi være forsigtige med at gøre projektet alt for bureaukratisk og derfor skulle det store ansvar ligge hos de involverede fiskere og de lokalt ansatte, under inddragelse af den danske partner. Man var jo også i gang med en større omstrukturering af kooperativerne og denne struktur ændring ville ikke være klar før sidst i 2006 og først derfra kan vi komme rigtig i gang med den organisatoriske kapacitetsopbyggelse.

Mht. kontor og projektansatte udefra så gav Tewelde en længere redegørelse for at denne del ikke var nødvendig. De havde alle de ansatte i kystfiskerafdelingen som der var brug for til dette projekt og derfor også kontorer nok til dem. Han fortrækker, i enighed med gruppen, at projektet implementeres ved brug af den kapacitet der findes i kystfiskerafdelingen suppleret med folk fra andre afdelinger. Og så mente han også at det ville blive vanskeligt, sikkert også umuligt at finde kvalificerede folk udefra.

Det er jo et kerneområde dette her og jeg blev meget klar over at denne sag skulle takles med varsomhed. Men jeg måtte også understrege at, dette at have kapacitet til at bygge modtagerstationer, kølehuse og meget mere på udenlandske bevillinger, ikke nødvendigvis kvalificerer folk til kapacitetsopbyggelse i fiskeriet. Og at det jo står sort på hvidt i vores projektbeskrivelse – som de for lang tid siden modtog i en engelsk udgave – at det står endog meget sløjt til med opbyggelsen af kapacitet i selve fiskeriet. Jeg brugte det billede at Eritrea har en relativ moderne infrastruktur til at modtage og behandle op mod 80.000 tons fisk om året, men kun kapacitet til at fange 10.000 tons.

Denne udmelding var måske tænkt diplomatisk fra min side, men sådan blev den bestemt ikke modtaget og jeg blev hurtig klar over at disse punkter i projektbeskrivelsen havde været til genstand for en ophedet diskussion og den tog vi så fat på igen.

Tewelde sagde at jeg selvfølgelig havde lov til at have min mening men at den var meget subjektiv og at han var omgivet af hårdt arbejdende og samvittighedsfulde folk. Og så tog de folk over for at forklare mig, at de sandelig havde haft stor succes med deres projekter. ”Da vi startede i 1993 var det på nul, nu var der 3000 fartøjer” sagde Saidna (ham som føler sig mest ramt af kritikken i projektbeskrivelsen, og det med god grund). Tekele som sidder med ansvaret for fiskeriredskaber og udviklingen af dem fortalte om hans vellykkede projekt til fremstilling af vod og fangst af sardiner og ansjoser (et projekt som jeg har gennemgået i detaljer med mange af d medvirkende og ordet ”succes” husker jeg ikke fra denne undersøgelse).

Jeg forsøgte at gyde olie på vandene og trække i land ved at lægge op til at jeg gennemgik disse projekter en gang til, for at få misforståelser ryddet af vejen. Men jeg håbede at de kunne være enige med mig i at have en dyr infrastruktur liggende uden at den bliver brugt, ikke kan glæde ret mange. Og nu havde Eritrea 4 nye meget kostbare modtagerstationer med det hele syd for Massawa og de blev indviet for næsten et år siden, men endnu havde ingen af dem modtaget andre fisk end de fisk der blev brugt i forbindelse med indvielserne.

Det var de rørende enige med mig i og derfor havde de nu også sat alle sejl for netop at få noget kapacitet ind i kystfiskeriet og dette projekt var kun et af mange. De viste mig en DHL kuvert som skulle indeholde tilbud på den kapacitetsopbyggelse opgave som var indeholdt i Afrika Bank projektet til 100 mil kroner for opførelsen af de nye modtagerstationer. ”Vi er i gang Kurt, så din kritik skyder over målet” sagde Tewelde.

Jeg blev klar over at vi ikke kunne komme længere af den vej her og nu og foreslog derfor at vi afslutningsvis fik lidt styr på programmet i den kommende måned. Vi blev enige om at holde møder med fiskere nord for Massawa, i selve Massawa og syd for Massawa og derefter afholder vi et 2 dages møde her i Massawa for ca. 40 deltagere, et møde som jeg foreslog og som projektet betaler.

Et andet punkt var spørgsmålet om omkostninger i Eritrea i forbindelse med det fiskeriudstyr som sendes til Eritrea. Det er en kompliceret affære. Det synes at være umuligt at blive fritaget for told, moms og skat. Hvor meget der er tale om ved vi først når det er besluttet hvilket udstyr der skal afsted. Det hænger sammen med at myndighederne har tykke bøger med priser på alt mellem himmel og jord.

Men dertil kan der hentes midler i en kasse som ministeriet råder over. Men med denne ordning bliver det også ministeriet som udleverer udstyret til fiskerne via lån.

Skal projektet selv udlevere så skal der betales op mod disse 40 %.

Det snakkede vi en del om og det vil vi skulle fortsætte med. For uanset hvilken løsning vi vælger så er det fiskerne som skal betale regningen og de er forvejen dybt forgældede til det offentlige (19 mil Nakfa). Og hver gang en gældsramt fisker har lidt profit, så står kreditkontoret klar til at inddrive så meget af gælden som muligt. Det er en ond cirkel fiskerne er kommet ind i. For hvorfor skal de overhovedet fiske mere end de lige kan holde skruen i vandet ved på alle mulige måder at få solgt fisken uden om statens ERIFISH.

- Samme eftermiddag talte jeg andre om dette problem og alle er enige om at det er et alvorligt problem som helt uretfærdigt rammer dette projekt. Regeringens argumenter for dette system er at de ikke ønsker alle mulige større og mindre NGO'er og andre som farer rundt med hver deres lille hjælpeprojekt, et par garn her og der, en motor eller et fartøj osv. som oftest ikke de rigtige til gode. Det samme inden for alle andre områder af samfundet og erhvervene. Men dette projekt har ikke nogen skjult dagsorden. Det skal udvikle fiskeriet også for at fiskerne kan få en gældssituation som de kan magte og overse. Ellers nytter hele denne øvelse ikke. Så vil det blot blive et projekt, som i bedste fald sørger for at regeringen, for en tid i hvert fald, får nedskrevet de 19 mil Nakfa. Flere foreslog at jeg skulle skrive og eller tage kontakt til præsidenten. Det er en mulighed, men hvis jeg f.eks. gerne ville i kontakt med præsidenten via et åbent brev, så ville det jo nærmest være umuligt. Det er en vanskelig sag som der skal bruges meget mere tid på under dette ophold.

Selv om det blev nævnt, gennemgået betingelserne for overførsel af midler. Derefter sluttede mødet, og det næste møde hvor vi er samlet, bliver på onsdag. Frem til onsdag vil der blive holdt mange mindre møder og diskussioner, med dem og med andre.

Efter en tur på havnen for blot at konstatere at intet sker og at den nye store auktion/modtager hal er næsten færdig, men uden fisk gør det jo ingen forskel. Der sker ikke ret meget pt. i det eritreanske fiskeri, det kan slås fast. På Dahlak øerne har de åbenbart bedre muligheder i kontakterne til Yemen. Hertil sælger de deres fisk og køber benzinen til langt under halv pris i forhold til Eritrea.

Under et længere aftensmøde med Tewelde fik vi samlet op på dagens møder og derfra forsøgte vi at komme dybere ind i sagen.

Tewelde er generaldirektør og derfor også systemets mand. Men sådan fungerer han i hvert fald ikke. Spørgsmålet er om man overhovedet kan tale om noget system i Eritrea. Fra andre har jeg hørt lignende oplevelser at myndighederne arbejder som celler under krigen. Der var en leder, ikke general eller oberst, men leder af en gruppe krigere. Og de angreb og forsvarede enten samlet med mange andre grupper som f.eks. i slaget om Massawa. Men for det meste fungerede grupperne som mindre enheder der lavede stor ravage i den etiopiske hærs rækker. Og uden at generaliserer så fungerer den offentlige forvaltning sådan i dag, med et stort mål af autonomi.

Tewelde er ex. meget direkte i hans kritik af hvad der foregår rundt omkring ham og han går til opgaven med en direkte hed som overrasker. F.eks. vil han og er også i gang med at rekonstruere kooperativerne ”jeg vil have skilt fiskerne fra de som ikke fisker, men som har nogle både som de så har fiskere til at sejle med” (det er indsamlingen søgurker han mener). ”Jeg vil at de skal vælge nogle nye ledere og jeg sørger for at de får deres eget kontor og bygning hvorfra de kan være med til at udvikle kystfiskeriet”. Han er troværdig i sine klare udmeldelser. Han er fhv. ambassadør i Kina og derfor også diplomat. Men diplomater er jo kendetegnet ved at undgå at sige for meget og det de siger, er så også sandheden. Tewelde har ingen store skjulte dagsordner, der kan være lidt omkring projektets detaljer, men det vurderer jeg til høre under de gældende økonomiske forhold i ministeriet. Dvs. en elendig økonomi som har brug for alle udefrakommende ressourcer og det er jo bl.a. også Teweldes opgave at finde disse ressourcer.

Det er ikke som ex. i Senegal eller i Danmark disse klassiske resource-, licens-, bifangster og andre konflikter mellem kystfiskerne og myndighederne, tværtimod er der nærmest ligegyldighed fra fiskernes side overfor myndighederne.

Tewelde vil have etableret dette samarbejde og jeg tror, at det vil han af hjertet.

Han har også tænkt over hvilke personer fra hans afdelinger som kunne tage projektets opgaver og det var ikke overraskende Mahmud som koordinator, Tekele (som ikke hedder Tekele, men Mingish) Abdur biolog og Jordanos som bogholder. Hvordan det praktisk og mht. lønnen kan gennemføres kom vi ikke nærmere ind på. Jeg tog Teweldes forslag til efterretning og tænker over den i den kommende weekend. Mht. Abdur og Jordanos har jeg ingen forbehold, det er gode folk. Mht. Mahmud og Mingish har jeg en del forbehold som skal overvindes. Jeg mener også at der er andre folk i afdelingen som kunne afløse i hvert fald Mingish. Mht. Mahmud så skulle der gerne være andre, men det er det desværre nok ikke.

Jeg gav udtryk for at jeg ikke synes at der blev arbejdet ret meget. Og her alene med Tewelde havde han ikke de store problemer med at dele min kritik. Tabet af Kahsay som direktør er stort for Tewelde og det lægger han ikke skjul på. Men som han sagde ”dette projekt skal lykkes, det er et meget vigtigt projekt for kystfiskeriets fremtid, og du kan tro mig, jeg fyrer de folk der ikke laver noget”.

Tewelde ville også gerne have afklaret nogle misforståelser i vores beskrivelser og ansøgninger. Fra dansk side har vi flere gange fremført at Afrika Bank projektet til 100 mil kroner for bygning af 3 modtagerstationer også indeholder 1,2 mil \$ til kapacitetsopbyggelse i kystfiskeriet. Først var det vigtigt at jeg forstod at der ikke var noget mystisk eller forkert i først at opbygge infrastrukturen for så derefter at opbygge kapacitet. Og nu er vi gået i gang med det understregede Tewelde flere gange.

Desværre havde infrastrukturens budget ikke kunne holde så nu var der ikke mere end 500.000 \$ tilbage til kapacitetsopbyggelse. Altså havde man ”mistet” 700.000 \$.

Dertil kunne jeg jo ikke andet end at beklage at der ender sådanne projekter altid. Alle kan bygge alt muligt, men sørge for at få givet fiskerne et bedre livsgrundlag, det kan/vil man åbenbart ikke. Da en stor del af midlerne til kapacitetsopbyggelse i kystfiskeriet skulle bruges på ansatte i ministeriet, fiskeri- og biologisk kontrol, og disses uddannelser, så står det også klart at fiskerne i dette projekt kommer til at sejle deres egen sø. Helt på samme måde som ved Verdensbank projektet ude ved Aralsøen. Der var der afsat 3 mil \$ til opbyggelse af kapacitet, i selve fiskeriet. Men de penge blev også brugt på et infrastruktur budget som selvfølgelig ikke kunne holde i virkeligheden.

Det talte vi en del om og jeg lagde ikke fingrene imellem i min kritik af sådanne udviklinger. Selv om Tewelde selvfølgelig ikke kunne acceptere hele denne kritik så synes jeg alligevel at han havde forståelser for den. Men som i andre lande og deres fiskeriforvaltninger (særlig den danske og EU's) er der et kæmpe kløft mellem bureaukraterne og fiskerne. ”Fiskerne forstår, eller vil ikke forstå os” er også problemet i Eritrea.

Da jeg gik til angreb mod denne misopfattelse, at det er fiskerne som er tvunget til at forstå bureaukraterne og ikke omvendt, som det selvfølgelig burde være, fik Tewelde meget behændigt drejet det spørgsmål ind i projektet. ”Det er jo netop derfor dette projekt er så vigtigt, for vi skal lære at forstå hinanden meget bedre, ellers vil det ikke lykkes for os” afsluttede Tewelde dette møde med.

13.1 fredag

Det er varmt og stadig ingen tegn til regn. Jeg skal have så meget ud af formiddagen som muligt idet folkene stopper arbejdet for weekenden til frokost. Jeg bruger tiden på havnen for at få snakket med fiskere og ansatte.

Der er ikke det store liv på havnen, men 3 større sambuk ligger og modtager is før de skal på fiskeri. Det er ikke tiden i sig selv der er problemet når der lastes is, det er et konkret problem at når det tager så lang tid at få taget 100 blokke is fra lastvognen og lagt ned i fartøjets store kasse på dækket til is og fisk, så forsvinder der en masse kulde med de 25- 30 graders varme der.

Første punkt bliver en længere samtale med Alim og Jordanos, Fatma går til og fra. Alim er universitetsuddannet ca. 45 år og fungerer i kystfiskerafdelingen som Fatma med kontakten til fiskerne. Jordanos er bogholder.

De beretter at de først og fremmest savner den forrige direktør Kahsay meget og det gør mens den nuværende direktør Hassan hører på. Det er tydeligt at Kahsay har gjort stort indtryk på alle for hans arbejdsindsats og hans rare måde at samarbejde på – de ansatte og fiskerne savner ham og Tewelde siger at han her mistet hans højre arm og at han ikke ved hvordan han skal takle den nye direktør Hassan som er en helt anden type.

Alim og Jordanos er velinformeret om projektet gennem Fatma og de understreger at Tewelde må huske at alle ansatte må informeres om udviklingen.

De vil gerne gøre mig klart at uanset om projektet vil stå selvstændig med eget kontor eller det vil arbejde inden for de kontorer og ansatte der er i kystfiskerafdelingen, så vil de meget gerne med i

projektet. Jordanos modtager 800 Nakfa for en måneds arbejde og Alim 1200 Nakfa og det kan de ikke leve for da de også har familie.

Jeg orienterer dem om mine samtaler med Tewelde og hans anbefalinger for projektet at det arbejder inden for de eksisterende rammer. Det kan damerne godt være med til men så skal vi sikre os at der er klare liner og aftaler mht. løn og arbejdsforhold. Dvs. at projektets løn ikke modregnes i den i forvejen alt for lille løn fra ministeriet.

Det mener jeg heller ikke at der kan være nogen som helst tvivl om. Selvfølgelig skal projektets lønmidler under en sådan aftale supplere ministeriets og ikke afløse ministeriet. Det skal der meget klare regler om.

Alim understreger også at hun og Fatma taler alle de sprog som fiskerne taler og derfor er deres indsats meget vigtig for projektet.

Jeg havde et møde med Mahmud og Fatma om besøgene ude i landsbyerne og programmet for det 2 dages møde der skulle gennemføres i Massawa den 31. jan og 1. feb. De har styr på det siger de og der er udsendt opfordringer til fiskerne om at møde op. Budgettet laver vi i ugen før af hensyn til antallet af deltagere og stedet hvor det skal foregå.

Jeg beså også den liste som de havde udarbejdet som opfølgning på de garn vi havde uddelt sidste gang til de enkelte fartøjer og fodfiskere. Det er meget detaljeret registreret i rapportform og der står også at man herfra skal følge op med spørgsmål til modtagerne om hvad de havde foretaget sig med garnene det sidste år. Men det var der endnu ikke gjort noget ved.

14.1 lørdag

Der bliver ikke meget andet at lave end at få skrevet på denne og få lagt planer for næste uge.

15.1 søndag

Det bliver en meget rolig dag med lange cykelture rundt i Massawa og omegn og en aften som de seneste dage.

- kl. 20.00 tager jeg over på Luna Hotel for at spise til aften. Luna er det bedste spisested i byen og til rimelige priser (ca. 40 Nakfa for en ret god fiskemad). Der møder jeg først Suliman fra Somaliland og efter lidt snak spiser jeg sammen med 2 franske sejlere Pascal og Xavier og en belgisk sejler Claude. Efter middagen fortrækker vi ud på terrassen og dens plastik stole og borde, for at få kaffe, øl og dybsindig snak. Sulimann er fisker (dvs. han er nu reder som har tjent sine penge på Golfens olieindvinding, men tager med ud en gang imellem). Indtil okt. sidste år ejede han 2 fartøjer. Men et mislykket søgurk eventyr ud for Sudan kostede ham en større formue og hans ene fartøj som sank deroppe i havnen, mens hans folk var under arrest for ulovlig virksomhed) Han er 50 år gift med 3 koner og han har ni børn og taler godt engelsk efter længere rejser i USA. Han vil meget gerne diskutere alt fra religion til kvinder. Han venter på at Eritrea skal genåbne og give tilladelse til indsamling af søgurker i marts. Til den tid har han og hans 15 mands besætning ligget i Massawa i 4 måneder uden aktivitet af nogen art. Han kan ikke tage hjem og han kan ikke sende hans fiskere (dykkere) hjem, for så har han ingen når sæsonen starter.
- Pascal og Xavier ligger med en større sejlboat, hvor motoren er gået i stykker. Pascal ejer båden og han er hjemmehørende på øen Madote hvortil de er på vej. Xavier sejlede fra Frankrig for flere måneder siden sammen med 5 andre. De faldt fra undervejs og i Massawa var han alene

tilbage og måtte derfor hente bådens ejer Pascal til Massawa for at få motoren hovedrepareret og komme videre.

- Claude er jurist og han har været jorden rundt i 5 år på hans lille røde sejlbåd af jern som han selv har bygget. Det er Sulimann og i særlig grad Claude som fører ordet disse aftendiskussioner som fortsætter til midnat og som til tider kan blive meget højrøstet og konfronterende.
- Den røde tråd er religionen og al dens væsen. Og selv om vi hver aften lover os selv ikke at tale om religion, så er det helt åbenbart et umuligt løfte. Vi bliver hele tiden trukket ind på dette emne, i spændingsfeltet mellem Sulimann muslimske (moderate) tro og Claudes fundamentalistiske modstand mod enhver form for tro/religion. De andre gæster, lokale, som forstår engelsk følger meget nøje med i denne diskussion og derudfra udfolder de deres egne diskussioner om religion og disse underlige mennesker.
- En eritreansk ældre kvinde ("Massawas dronning" som hun kaldes) forstår engelsk og overbringer hendes fortolkede resuméer fra vore diskussioner til de andre som hovedrystende ikke forstår Claude. Det gør vi andre heller ikke i hans stort opsatte forsvar for at der ikke findes andet i verden/universet end materie. Vi mennesker har, ifølge Claude, selvfølgelig ikke nået til fuldkommen indsigt i denne materielle verden, men det er kun et spørgsmål om tid. Han er meget, meget hård i sin kritik af religioner, med den muslimske tro som den mest uhyggelige. Han bruger meget kvindernes situation i de muslimske lande som beviset på denne religions forfærdeligheder. Og efter kvinderne kommer den terrorisme der udspringer af den muslimske verden.

16.1 mandag

Dagen starter på haven hvor der ikke sker ret meget før kl. 10.00 hvor de ansatte er ved at være på plads. På selve havnen er der et par fartøjer der er ved at gøre klar til afgang med en masse passagerer og varer. Det er ikke så varmt i dag efter nattens regn og sol er der ikke noget af.

Det første møde er på havnen med Tewelde og lederen af Massawa kooperativet **Ismael Mohamed Adam** og flere af de øvrige ansatte på kontoret. Emnet for dette møde var en større opsag fra Tewelde til de involverede parter. Han havde indkaldt til et større møde forrige uge for at opstarte reorganiseringen af kooperativerne, men kun meget få mødte op. Og da de få var blevet sendt hjem igen, dukkede der 6-7 stykker op 2 timer senere.

Mødet forgik uden oversættelse så dette er Teweldes referat efter mødet, som jeg fik under frokosten samme dag.

Efter dette møde har jeg et møde med Mengish, Fatma og Mahmud om udstyr og hvilket udstyr de mener der er brug for. Det bliver ikke noget særlig godt møde fordi jeg gentagne gange spørger ind til udstyr og brugen af det. Det opfatter de som om jeg ikke tror på det de siger, og det siger de også til mig. Men jeg må jo kun svare at mine spørgsmål hænger sammen med at jeg ikke får svar som jeg forstår. Jeg bliver også bekymret når de tyder til argumenter om at de kun vil fiskerne det bedste for hvorfor skulle de ikke det? Viljen fejler måske ikke noget, men resultater er der ingen af og det forholder jeg dem. Hvorefter de selvfølgelig angriber mig fra alle retninger med argumenter om at jeg ikke har spurgt de rette fiskere osv. for at konkludere som jeg gør.

Jeg mener at hovedproblemet ligger i at de ikke laver noget. De snakker meget med alle mulige, men der kommer intet ud af det. F.eks. er det jo tankevækkende at vi sidder og taler om nye garn fra Danmark for under samtalen at finde ud af at Mingish som er hovedansvarlig for kooperativernes udstyr og ikke mindst udvikling af udstyr, simpelthen ikke aner, eller også har han glemt det, at vi

sidste år udleverede ca. 40 garn til forskellige fiskere i Massawa regionen så de kunne eksperimentere med disse garn til fiskeri efter fisk på bunden.

På den ene side så han store muligheder i at sætte garn ved bunden og dertil installerer garnhalere og GPS, men på den anden side har han ikke fået fulgt op på det sidste års eksperiment. Det er ikke tillidsvækkende.

Vi drøftede også den udenlandsk støttede projekt med fremstilling af landdragningsvod og fangst og tørring og salg af sardiner og ansjoser. Jeg satte spørgsmålstejn ved projektets succes for sådan havde jeg fået det fortalt sidste år. Men det kunne han ikke acceptere. Projektet var en succes og det blev sidste år afleveret til NFC National Fishery Cooperation for det videre. Den viden fik vi også sidste år, men da også med den besked at NFC ikke kunne se værdien i projektet. Så spørgsmålet er om disse vod virker og er i gang. De mener Mengish de er og at NFC har solgt mange tørrede fisk i 2005. Men det må vi undersøge i NFC.

Det samme er tilfældet med statistik. De har ikke noget bud på hvor mange fisk der solgt fra kooperativerne i 2005, overhovedet ikke og til hvilken pris. Det er også tankevækkende at ansatte så tæt på kooperativerne ikke ved blot det mindste om hvad der er foregået på det ret så vigtige område i 2005. De mener at der ikke er sket ret meget andet end at flere fiskere har slået sig på indsamlingen af søgurker og at fiskeriet efter fisk er gået endnu mere i stå i kooperativerne.

Men også statistikken må vente til i morgen hvor vi kan tage et møde med det kontor.

Vi sluttede mødet med at han til i morgen ville få fremstillet en komplet liste med hvilke typer af garn (specifikationer) og andet udstyr som fiskerne bruger i Eritrea til de forskellige fiskerier. Også det punkt gør mig lidt urolig for sådanne data burde han jo have lige ved hånden.

Jeg fik også anmodet Mahmud om at finde ud af om jeg kan komme med på en fisketur med langline. Det vil han undersøge.

Et længere frokostmøde med Tewelde var derimod meget givtigt og fremadrettet.

Jeg fik først en redegørelse fra formiddagsmødet hvor Tewelde havde givet deltagerne en større opsang. Han vil have dem til at samarbejde og nytænke men det er åbenbart meget svært. Derefter gjorde først rede for mine samtaler med de ansatte og mine vurderinger af deres kapacitet. Og jeg linkede den lave kapacitet til de lave lønninger som de ansatte får. Det er under 100 \$/måned for langt de flestes vedkommende.

Men frokostmødet skulle bruges til at få større indsigt i dette projekts dilemma omkring udstyr fra Danmark til Eritrea. Kort fortalt så sagde jeg at dybt forgældede fiskere ikke har nogen incitament til at få større gang i fiskeriet. Hvorfor skulle de det når de ved simpel udregning kan nå frem til det resultat at hvis de får mere kapacitet og dermed større indtægt så vil det først og fremmest komme de fiskerne skylder penge til gode, dvs. det offentlige. Som de fisker nu fisker de til dagen og vejen og ikke mere, de kan ikke se længere frem andet end at der står 2-400.000 Nakfa og venter på at skulle betales. Så hvis nyt udstyr blot forøger deres gæld og dermed forpligtigelser så har de ingen grund til at tage imod dette udstyr.

Dertil svarede Tewelde meget ærligt og da jeg spurgte om jeg måtte bruge hans forklaringer i mine rapporter sagde han ja.

Det er rigtigt at fiskerne har en meget stor gæld, men den vil ikke blive begrænsende faktor for udviklingen af fiskeriet, det lovede han mig. Det er ham som i den sidste ende afgør fiskernes gælds-spørgsmål og hvis han ville så kunne han få slettet al den gæld som fiskerne har, men det vil han ikke, da det vil sende meget forkerte signaler ned gennem systemet, hvor folk så vil sige – hold ud så sletter regeringen jeres gæld. Men jeg skulle blot være klar over at vi kunne tage gælden helt rolig, den vil ikke komme til at bestemme projektet, det garanterede han mig og det måtte jeg gerne skrive i mine rapporter. (Han sagde det ikke direkte, men så indirekte, at regeringen har afskrevet gælden).

Nej han vil gå konstruktivt ind i hver eneste sag og hver fisker vil få behandlet sin sag, som vi også har beskrevet det og ud af denne sagsbehandling skulle der komme noget til alle.

Dvs. at han er helt enig i at dette projekt udvælger de fiskere som skal være ambassadører for sagen og disse fiskere skal selvfølgelig kunne se det fornuftige i at indgå i projektet. Herunder at få afviklet gælden.

Tewelde vil have privatiseret kystfiskeriet. De skal ud af dette afhængigheds forhold til regeringen og hans argumenter er holdbare. Han vil have at de finder sammen i en bedre organisering og han er villig til at strække sig meget langt på den front, og tror på ham. Spørgsmålet er så bare om han har den magt og indflydelse som er nødvendig for dette kursskifte og på det område er jeg mere usikker. Den gode vilje gør det ikke alene han skal have fiskerne med sig og før de går med ham skal de have sikkerhed for at det også vil give udbytte. Hans ansatte er meget langtfra oppe på dubberne, og det hænger sammen med den lave løn de modtager. Universitets uddannede folk for mindre end 50 \$ om måneden hvis vi medtager det sorte valuta marked og det marked er svært at komme uden om, for det bestemmer på det eritreanske marked, dvs. priser på alle importerede varer og disse varer og marked fylder meget af de ansattes ønsker. De har kun til dagen og vejen og dertil har de brug for andre indtægter og daglig tilførsel af fisk.

Så hvis vi følger Teweldes logik og lader projektet gå gennem hans ansvarsområde, det være sig ansatte som de muligheder han har får at modtager udstyret i Eritrea uden at vi fra projektet side skal betale den told og skat som kræves, så vil det alt andet lige betyde at de ansatte som arbejder med dette projekt 4-5 mennesker på halvtid, kan fordoble deres løn og det må vi overveje meget seriøst. Dertil kan vi også lægge, at de ansatte må arbejde for sagen hvis de skal gøre sig håb om at projektet kan forlænges og muligvis også tiltrække andre udenlandske donorer. Det tror jeg mange af dem vil forstå.

Efter frokosten drak vi kaffe med Sulimann og herunder fik vi en lang snak om konflikterne på Afrikas Horn. Uden at gå i detaljer så er det Etiopien mod alle andre, også historisk, her på hornet. Landet blev som Afrikas eneste land heller aldrig koloniseret. Og det er åbenbart meget hårdt ved alle andre på hornet, at Etiopien sad med ved bordet, da de vestlige lande skulle fordele lande og interesser mellem sig. Det politiske spil om Hornet med Etiopien som vestens favorit har en historisk baggrund, men den dag i dag dømte disse to fjender af Etiopien landet til snarlig opløsning og præsidentens fald. Som Tewelde sagde det, da jeg udtrykte min bekymring for den oppositionsleder som nu sidder i fængsel, sammen med 200 af hans støtter: ”De slyngler vil ikke lære af deres fejlta-

gelsler, vi knækkede nakken på kejseren, på obersten, på den store slyngel som nu sidder på lånt tid og det gør vi også på ham der vandt det seneste valg, hvis ikke han har lært af historien”.

De er helt enige Sulimann og Tewelde og der synes nærmest at være broderlige bånd mellem dem også selv om Sulimann titulere Tewelde med ”sir”.

17.1 tirsdag

Nu lever vejret efterhånden op til vinterårstiden i Massawa. Overskyet, lidt regn og ikke mere end 20-25 grader plus.

På havnen ser det ud som normalt. De egyptiske trawlere og enkelte andre ligger hvor de har ligget den sidste uge. Et par kystfiskerfartøjer tager folk og varer ombord. Folk går rundt tilsyneladende uden mål og med. På kontorerne sider folk og ”arbejder” dvs. de taler sammen, skriver lidt på en computer, dvs. skriver af efter nogle andre rapporter. Der sker intet af betydning. På Teweldes kontor langt fra havnen ringer telefonen og folk kommer til og fra med papirer som skal underskrives.

Jeg tager en snak med Tewelde om hans ansvarsområder. Det er efterhånden gået op for mig at han faktisk kun har ansvaret for kystfiskeriet. Det større fiskeri ligger ude i halvstatslige selskaber og Tewelde forklarer mig at hans afdeling har ansvaret for ex. bygningen af de nye modtagerstationer, men når de færdige så overdrages til andre afdelinger under NFC. Hans ansvar er kystfiskeriets ve og vel og udvikling.

Jeg har læst 2005 årsrapporten fra kystfiskerafdelingen og den bekræfter meget af det man ser, at der ikke sker noget. Men afdelingen er der og burde jo virke. Som det ser ud til, kan vores projekt tage udgangspunkt i, at de folk som er ansatte under Tewelde ikke har andre gøremål/interesser end netop kystfiskeriet. (jeg har endnu ikke det fulde overblik over hvor mange ansatte der er, men der må være mellem 15 – 20 inklusiv bogholdere, chauffører, vagter).

Det igen siger mig, at man kunne godt forestille sig, at dette projekt i udgangspunktet også opbygger kapacitet i Teweldes afdeling og at denne kapacitetopbyggelse også er nødvendig i den nuværende situation.

Af årsrapporten fremgår det at de ansatte skal udvikle kystfiskeriet, det er deres hovedopgave. Af rapporten fremgår det også at det ikke lykkes for dem, tværtimod går det tilbage år for år. Årsagen er den manglende kapacitet i afdelingen (bare det at komme uden for Massawa ud til fiskerne er et voksende problem, pga. mangel på transportmidler og penge til benzin og olie). Rapporten siger også at afdelingen arbejder på at få struktureret kystfiskeriet således at afdelingen har en formel aftalepartner i fiskeriet, dvs. valgte organer som fungerer efter hensigten.

Der er ikke noget i rapporten og i de mange samtaler jeg fører med folk som siger andet end at afdelingen har det samme mål som vores projekt. Spørgsmålet bliver så alene om afdelingens ansatte overhovedet kan løfte denne opgave? Men på den anden side – hvem skulle ellers gøre det i denne opstartsfasen? Fra dansk side kan vi ikke gøre os håb om at finde egnede folk til opgaven uden for det etablerede system. Og selv om vi fandt et par gode folk, så har vi intet at gøre med i form af kontorer, udstyr, biler etc. Så som sagen ligger lige nu er der kun en kurs for os her og nu – at få etableret en samarbejdsaftale med Tewelde og hans folk.

Dertil kan føjes et vigtigt argument. Hvis det er rigtigt, at der modsat mange andre afrikanske lande, ikke er korrupsion i Eritrea og det er det meget der tyder på, så må det være mangel på viden og erfaring i fiskeri og forvaltning, som er årsagen til at udviklingen i fiskeriet er gået i stå og tilbage. Så er spørgsmålet jo, om den vestlige donor fortrækker at miste sine penge pga. korrupsion eller den vestlige donor et samarbejde med de eritreanske myndigheder så er der ingen garanti for det resultat man bliver enig om at nå, men der er garanti for at pengene ikke forsvinder i alle mulige former for korrupt lignende fortagende, myndigheder, handler og organisationer.

Jeg spurgte også om aflønningen af projektansatte. Mit ex. hvis en ansat modtager 1000 Nakfa i løn i dag og bliver ansat i projektet, kan projektet så ex. aflønne denne person med 1000 Nakfa om måneden så den ansatte herefter opbærer 2000 Nakfa om måneden. Det kan vi ikke, det er der regler inkompetence? Hvis der er noget om snakken, så må valget falde ud til fordel for Eritrea. Indgår for som vi skal følge. Og der spørger man et andet sted i systemet hvor man forhandler en procentvis løntilskud til de ansatte, ex. 30 %. Dvs. at en person som tjener 1000 Nakfa om måneden i dag og som så bliver ansat i projektet, derefter modtager 1300 Nakfa. Også denne regel er lige som modtagelse af udstyr ikke til forhandling, der er regler som skal følges.

Det betyder at projektet kan have flere ”ansatte”, men på den anden side også, at de ansatte fortsætter som de gør i dag. Der er ikke ret megen motivation til at yde en ekstra indsats.

18.1 onsdag

På havnen hvor billedet ligner de øvrige dage. Det er varmt igen, skyfrit og solskin. Efter havnen har jeg en længere snak med Tewelde hvor jeg beder om at vi får gennemført flere strukturerede møder i afdelingen. Jeg orienterer ham om mine overvejelser vedr. ny strategi og selv om han i starten protesterer over at han ikke synes der er tale om nogen ny strategi på indholdssiden, så accepterer han dog hurtigt, at det er en ny strategi nu først at skulle opbygge kapacitet i hans kystfiskerafdeling for derefter at opbygge kapacitet ovenfra og ned i kystfiskeriet. Men vi er enige om at der ikke er andre veje at gå.

Han sagde flere gange, at jeg jo godt kunne tage ud i ”virkeligheden” og der opbygge et kontor med ansatte, det vil ingen hindre mig og projektet i, men som situationen er, giver det jo ingen mening.

Nu ser projektet ud som følger. Vi konkluderer, at der pt. ikke er baggrund for at oprette et selvstændigt kontor i Massawa med projektansatte. Derfor oprettes en mindre afdeling i kystfiskerafdelingen som får det praktiske ansvar for projektet. Til styringen oprettes der en styregruppe bestående af lederne af de 8 kooperativer og folk fra ministeriet og den danske projektleder. Med denne ændring opbygger projektet også kapacitet i kystfiskerafdelingen, en kapacitet som afdelingen har akut brug for. (Som udtrykt af Tewelde ”vi skal have gang i de folk og det bliver i nødt til at hjælpe os med, for det er til fordel for alle parter, herunder også det danske projekt”. På spørgsmålet om hvordan afdelingen kan løfte denne opgave, når den i forvejen er underbemandet (se Årsrapporten 2005) svarer Tewelde ”Du har jo selv set og sagt at de ansatte ikke laver ret meget, og det er rigtigt, de flytter mestendels rundt på gamle data og snakker alt for meget, om alt muligt andet end udviklingen af kystfiskeriet”. De har brug for indhold og nye udfordringer og det giver dette ”fisker til fisker projekt” dem.

Den vigtigste opgave bliver at få reorganiseret Massawa kooperativerne at få valgt en bestyrelse og en formand og dertil få etableret et kontor. Det arbejde er i gang og skal være færdig inden udgan-

gen af 2006 efter en tidsplan som udarbejdes. Dette arbejde og udvikling støttes økonomisk af projektet og fagligt af ministeriets folk.

Det fiskerifaglige gennemføres som beskrevet, med de nødvendige justeringer i forhold til udstyr og forsøgsfiskerier.

Projektets formål omkring forsøg og udvikling i fiskehandlen fastholdes.

Projekt og budget rettes til og søges godkendt i Projektrådgivningen.

I dag har vi taget afsked med Pascal og Xavier, vore gode franske diskussions partnere. Efter et par måneder i Massawa med større motor problemer, tog de af sted kl. 18.00 med kurs mod Madagaskar og øen Madote. Motoren kører, men olietrykket kan de ikke få op over mere end 1½ bar og det er vi der bliver tilbage helt enige om er alt for lidt. Men af sted tog de på denne ca. 50 dages sejlads hvoraf størsteparten forgår ud for de pirathærgede somaliske kyster – god vind.

19.1 torsdag

Eritreansk helligdag og overskyet. Til formiddag er der indkaldt til møde med fiskerne fra Massawa kooperativerne for at få opstartet den omstrukturering som skal gennemføres.

Mødet starter kl. 10.00 og under ledelse af Tewelde tager ca. 35 fiskere repræsenterende Semhar kooperativet og med fiskere fra de andre kooperativer i Massawa/Semhar distriktet, fat på et 3 timers møde som ender op med at der nedsættes en 5 mands gruppe som inden 2 måneder og ved hjælp af 2 dages mødet i Massawa i slutningen af jan. får revideret vedtægter, formål for Semhar kooperativet som en prøvesag for de andre kooperativer.

Det bliver et godt møde med god stemning og meget diskussion. Fiskerne siger meget klart at de har brug for denne nye organisation og et organisations hovedkvarter og de foreslår selv at hvert fartøj som bliver medlem af denne nye organisation skal indbetale 1000 Nakfa om måneden.

Midt under mødet forlader Tewelde og hans stab mødet for at fiskerne over en halv times tid kan blive enige om den fremtidige kurs, hvem gør hvad osv. og ikke mindst forsøge at få bilagt gamle stridigheder, såsom hvorfor gjorde og handlede du ikke mere end du gjorde osv. Den nuværende formand lagde ikke fingrene imellem i sin kritik af sine medlemmer. ”Jeg har været meget alene om denne opgave, og når jeg kaldte til møde, kom I ikke osv.”

Afslutningsvis kom jeg med et mindre indlæg som skulle tegne en fremtidig kurs hvor vi fra dansk side ville gå ind og hjælpe og støtte op om denne kurs. Indlægget blev bygget op omkring billedet af et fartøj som har ballast, ballasten kaldte jeg historien. Og jeg understregede at vi ikke blot kunne flytte rundt på ballasten, der måtte også noget i lasten ellers ville fiskeriet gå ud af sig selv, forsvinde i den historiske kritik. Nu måtte vi se fremad og lade historien ligge som den ballast den er og kun tage den op når der tid og gode rammer til det. De seneste 10 år har været meget vanskelige, det er der ingen uenighed om, men vi skal nu i gang med at se fremad, hvad kan vi udrette sammen, det er den dagsorden vi sætter nu osv.

Jeg var forbavset over mødets succes og det var Tewelde og de andre også. Vi forlod hinanden i en god og positiv stemning og det tyder på at fiskerne ikke bebrejder de ansatte at det går tilbage i fi-

skeriet. Fiskerne har forstået at problemerne er meget større end de kan komme til udtryk fra ministeriet.

Efter mødet havde jeg en god snak med Osman og hans førstemand på fartøjet som vi sejlede og fiskede med sidste vinter. De var meget glade og tilfredse med de garn de fik af os sidste år. De var effektive og de fangede mange fisk. Men de havde svært ved at vedligeholde dem, da de ikke havde den monotwein twist der var nødvendig. Særlig hajerne ødelagde garnene, men hvis de kunne få fat i noget materiale så ville de gerne have flere af den slags garn.

Vi aftalte også at Tewelde og jeg tager en 3 dages tur med dem fra på mandag mod at projektet hjælper lidt til med olie og is. Det gør vi gerne for det er også vigtigt at Tewelde som har det overordnede ansvar for fiskeriet prøver at være på havet for fiskeri. Det bliver nu første gange Tewelde kommer på fiskeri.

20.1 fredag

formiddagen bruges på havnen med samtaler og møder med de ansatte, men ikke noget som bragt meget nyt for dagen.

Forberedelser til turen på mandag blev også taget, herunder at få aftalt en pris med skipper som endte op med 2500 Nakfa som støtte til olieindkøbet.

Eftermiddag og aften tilbragte jeg sammen med gode venner som inviterede på middag derhjemme, en dejlig kylling og efterfølgende bytur i det gamle Massawa.

21.1 lørdag

Fridag, varmt og højt solskin. Der er en del problemer i og omkring den lejlighed jeg har lejer. Så er der ingen vand og så igen el osv. I dag flyttede jeg lejlighed for tredje gang på de 8 dage jeg har boet her.

Eritreas præsident er i Massawa denne weekend, men det forgår uden ståhej af nogen art. Han kører eller går rundt og i dag spiste han ex. frokost på Darhlak Hotel tilsyneladende uden sikkerhedsforanstaltninger, i hvert fald synlige.

Jeg fik tænkt over projektet, skrevet noget til denne bog, samlet fotos og gjort mig klar til næste uges aktiviteter til lands og til vands. Jeg må sikkert til Asmara på torsdag for at få reddet trådene ud omkring min valuta deklARATION som jeg mistet. De kan åbenbart heller ikke finde kopien, så får at få vekslet lidt flere penge må jeg nok til Asmara for at få klaret den sag. Forhåbentlig med Daniels gode støtte.

22.1 søndag

Meget varmt og solskin. Fra Asmara oplyser de at Daniel og John ikke ankom til Asmara som planlagt lørdag nat – hvorfor står indtil videre hen i det uvisse.

Hele formiddagen brugte jeg på en meget lang og rigtig god snak med Abdur som er en af de personer som Tewelde vil have involveret aktiv i projektet. Vi har tidligere lavet et struktureret interview med Abdur og kender derfor godt til hans baggrund i fiskeriet. Han er ven god, det kan der ikke være meget tvivl om og han vantrives under de elendige økonomiske forhold i fiskeriet. Han udvik-

ler og gennemfører projekter med nye redskaber og han en baggrund i fiskeriet fra en uddannelse i Frankrig som fiskeriteknolog.

Men ud over hans viden og store interesse for teknologi så er han også et meget vidende og aktiv mennesker med rigtige gode holdninger til hvordan fiskeriet bør udvikle sig uden at skade havet og dets ressourcer.

Vi var meget optaget af en tejne teknik som bruges andre steder i og uden for det Røde Hav til fangst af fisk i koralrev uden at skade revene og bestandene.

Tejnerne er fremstillet i jern. De er ret store og der kræves et spil eller hydraulik tromle til at bjerge disse forholdsvis tunge redskaber. De sættes på revene og efter nogle måneder falder de simpelthen ind i revene. Tager farver efter revet og begroninger og når det sker søger fiskene ind i dem. De skal røgtes hver fjerde dag og det giver gode fangster af de værdifulde gruber og snapper. De fisk der fanges er af høj kvalitet og de fisk som ikke holde målene eller er ikke-kommercielle, kan genudsættes i live. Der er et par eksempler på havnen, men det er små og hjemmelavet og er kun blevet brugt til noget undervisning.

Vi er enige om at vores projekt skal tage fat i denne teknologi også fordi tejnerne kan fremstilles lokalt.

Ellers talte vi om net, kroge og andre redskaber og om hvordan vi kunne komme i gang med at udvikle nye og mere effektive redskaber uden at gå på kompromis med skånsomheden.

Abdur sidder nu som ene mand tilbage på det marinbiologiske og fiskerividskabelige center. Han og et par unge hjælpere fra den nationale tjeneste er hvad der er tilbage af et center med 10-15 ansatte da de fik støtte udefra. Jeg tror det vil være en god ide at projektet opretter deres base på dette center og den ide støtter Abdur til fulde. Centeret ligger klods op af fiskeri træningscenteret som projektet jo også skal arbejde tæt sammen med og dette center har heller intet at lave.

Eftermiddagen brugte jeg på lange politiske diskussioner med Claude og Solimann om Afrika, om Europa, USA, religion osv.

Der skulle også indkøbes og pakkes og gøres klar til morgendagens afgang på fiskeri

23.1 mandag

Afgangen til Dissie skulle være kl. 7.00, men vi kom ikke af sted før kl. 10.00 pga. alt det papir og dokumenter som skulle klares flere steder. Kl.10.00 forlod denne lille Sambuk Massawa med 23 voksne og 14 børn og en masse varer og en meget stor iskasse. Vejret var smukt, varmt og stille.

Men da vi rundede pynten som markerer vestkanten af Zula bugten, kom vinden - og der kom meget vind. Vi så det som en mørk tåge ude over bugten det var sand som blæste ud over havet og efter en time, lå vi i en regulær hård kuling. Alle var syge og vi kunne ikke orientere os pga. af sandet. Menneskene så mildest talt mystiske ud med al den sand som blev til mudder pga. af havvandet som stod ind over fartøjet. Bølgerne voksede og vi fik flere mindre overhalinger, inden vi fik den store, som næsten bordfyldte fartøjet og maskinen gik i stå. Vi drev for vinden i en halv time før vi fik gang i Honda pumpen, som havde revet sig løs, alt imens de folk som bevarede hovedet koldt øsede

af alle kræfter. Så fik vi tømt båden for vand og (meget tankevækkende) motoren (3 cyl. Yamaha 36 hk) i gang og langsomt fik vi styret op i vinden, mod øst mod Dessies vestlige bred.

Folk var rædselsslagne og de mange kvinder bad, skreg og skældte ud på samme tid. De samlede også deres penge og smykker for at give dem til skipper, fordi de var sikre på at deres sidste time var kommet og han måtte sørge for at værdierne ikke gik tabt.

Der er intet ombord navigationsgrej ikke engang et kompas ombord, for man sejler efter solen og klokken og om natten efter stjernerne. Men i denne sandstorm var der ikke nogen af naturlige orienterings punkter. Så jeg sad sammen med skipper Osmann med min Navigator og et søkort for at holde kursen og efter et par timer i meget hårdt vejr begyndte bølgerne at flade ud og vi var ca. en mil fra land, øen som vi først kunne se da vi var kommet helt inde under land. Her blæste der efter min mening, noget der nærmede sig stormstyrke. Men vi kom under land og fik smidt ankeret og samlet os sammen og sundet os ovenpå turens dramatiske begivenheder.

Efter en times tid listede vi syd på langs land til vi kom til en vig hvor alle folk blev sat i land for derfra at krydse øen til fods over til landsbyen på den anden side. Besætningen forsøgte at komme syd om øen, men måtte opgive og ankrede fartøjet en bugt og kom til landsbyen samme aften.

Det er nok den mest dramatiske oplevelse jeg har haft til søs i mine nu 40 år på havet. Jeg stolede godt nok på skibet og mandskabet, men hvad skulle vi gøre med alle disse mennesker, hvis vi kom virkelig i havsnød? Jeg sa derfor og udså alle løse planker, plastdunke, iskasser og tovværk og var hele tiden klar til at skulle i aktion for at binde folk til alt hvad der kunne flyde. Men uanset disse forberedelser og meget andet vi kunne gøre i situationen ville vi miste mange mennesker og alle kom ude fra øen, hvor der kun bor ca. 200 mennesker. Børnene var store og små som skulle hjem på ferie fra skolen i Massawa – der er ingen skole på øen.

Det ville have været en katastrofe for øen og jeg spurgte mig selv, som jeg også havde spurgt Te-welde inden afgang – hvorfor tillader de eritreanske myndigheder disse helt igennem uansvarlige transporter? Med som bekendt – som man råber i vinden får man svar.

Installeret i Adams hus fik vi mad og drikke og kom til os selv igen og vi sov godt denne varme nat. Solen går ned præcis kl. 18.00 og fra kl. 19.00 til hen imod midnat er der bælgravende mørkt, det er så mørkt at man kan skære i mørket. Det er ingen el på øen og de små lysglimt i husene stammer fra de svagt lysende petroleumslamper.

24.1 tirsdag

Solen står op præcis kl. 7.00 og det tager den under 5 min. at slippe horisonten. Landsbyen vågner og der gøres klar til morgen teen.

Toilettet er en lang bræmme mellem landsbyen og kysten, en bræmme af fugtig sand fyldt med alskens organismer, små krabber, orme og andet som hurtigt omsætter landsbyens urin og lort. Nogle går til stranden bag ved en klippe, men de fleste (de mange børn) forretter i den bræmme.

Kvinderne ser jeg stadig ikke, selvom jeg hele tiden bliver overvåget af dem. De kommer ikke i de rum hvor vi opholder os, og de kommer ikke i de områder hvor vi bevæger os. Men vi kan høre dem hele tiden og på Mahmud som taler arabisk forstår jeg at de hele tiden taler om os. Al servering af mad fortager de store drenge og unge mænd. 5 gange om dagen går man til bøn i den lille moské.

Livet leves meget stille på øerne. Børnene leger ind imellem de forskellige pligter som at hente vand fra de fiskefartøjer som har vandet med fra Massawa, der hentes brænde og der flyttes lidt rundt på dyrene. Der er brønde på øen, men de har i flere år ikke kunne bidrage med andet vand end til dyrene og rengøring og vask, da vandet nu indeholder mere end 5 % salt. Saltet skyldes manglen på regnvand som kan presse det saltholdige vand og derfor må man under stort besvær og store omkostninger bringe alt drikkevand til øen fra Massawa.

De ønsker sig så inderligt, det er deres højeste ønsker foran klinik og skole, et mindre vandrensningsanlæg som kan give dem 1-2000 liter vand i døgnet så også dyrene (køerne) kan få rent vand så de kan give mælk. Det gør de ikke nu pga. af tørken og det saltholdige vand de må drikke. Vi talte meget om sådant et anlæg og det skulle vel være muligt og overkommeligt især med solceller som energi forsyningen. Jeg lovede at undersøge sagen i Danmark hvor vi tidligere har været i kontakt med et svensk firma som netop fremstiller sådanne komplette anlæg i en 2 fods container.

Vi havde et par møder med de fiskere som er tilbage på øen, det er ikke mange da alle fartøjer ligger i Massawa. Men på møderne og på de samtaler jeg nu har med flere unge på øen som taler engelsk kan jeg forstå, at ingen på øen har meget tillid til myndighederne. De har bygget deres egne systemer med salg af fisk til Yemen og indkøb af benzin og andre nødvendigheder som koster en femte del af hvad disse goder koster i Eritrea og samtidig modtager de dobbelt så mange penge for fisken. Det er bund ulovligt og bliver de taget ryger de direkte i fængsel.

Når Tewelde og Mahmud er væk fra mig, samler jeg hurtig en gruppe på 10 unge mænd og de fortæller åbent om de problemer de har med myndighederne. Ex. når de efter end 12 års skolegang skal ind til militæret i 1½ år og nu pga. af den krigslignende situation tjene landet i 5 år i national tjeneste til ingen penge.

De må ikke tale politik offentligt det er farligt og gør de det alligevel så får de meget hurtig advarsler og at holde inde med kritik. Det samme er tilfældet i Asmara og Massawa hvor jeg har forsøgt at få en politisk diskussion. (Jeg tror faktisk at jeg bevæger mig på tynd is i denne sag, og jeg tror også at jeg kan blive udsat for kritik af disse samtaler med unge mænd. På aftensmøderne på Luna i Massawa er vi hver aften omkring emnet og ingen herfra lægger skjul på, at det vi taler om ikke er tilladt i den nuværende spændte og krigslignende situation).

Fiskeri blev der heller ikke noget af denne dag, dertil blæste det for meget, så vi valgte en lang gåtur på øen for at besøge det område i syd hvor der bygges hotel. Det er et stort og ambitiøst projekt med ca. 40 større og mindre huse bygget ind i klippene. Byggeriet har stået på i flere år, men det er meget langtfra færdig også selv om byggelejren huser over 100 arbejdere. De var næsten alle uden undtagelse i lejren hvor de fik tiden til at gå med det som meget af tiden går med i Eritrea, slappe af, snakke, læse, lave mad osv. Hvorfor de ikke bestilte noget, ved jeg ikke.

Tilbage i landsbyen fangede drengene en lille ged og den fik straks hovedet skåret af og denne ged nød vi godt af denne dag og dagen efter i de retter som de kalder Krepeto (som åbenbart betyder lille ged). Dvs. stegte og kogte stykker ged serveret med injera, flere forskellige velsmagende soves og ris. Og derefter kaffe og te og afslappet samtale.

Det står nu helt klart at øens fiskere ikke forventer sig noget positivt fra myndighedernes side. De vil meget hellere samarbejde direkte med os. Men jeg måtte bedrøve dem med at simpelthen ikke

kunne ske her og nu, fordi alle kooperativerne er under afvikling og rekonstruktion. Men ligeså snart de strukturer er formaliseret så vil vi gå direkte til fiskerne, det lovede jeg dem og det var de meget glade for.

Det står også meget klart at det er de unge mænd og store drenge på øerne vi skal satse på. De skal have gang i deres eget fiskeri for ellers vil fiskeriet fra udkantsområderne og øerne dø ud. De unge afsøger alle mulige andre veje for deres fremtid end kystfiskeriet og det gør de fordi de her og nu ikke ser nogen fremtid i fiskeriet og det selv om havet er fyldt med fisk. Det er sørgeligt i sammenligning med affolkningsproblemerne i Danmark fra kystområderne som næsten udelukkende kan tilskrives manglen på fisk og de deraf følgende laver kvoter.

25.1 onsdag

Igen en smuk dag og meget varmt. Ingen her tror at vi kommer på fiskeri pga. den stærke vind som kommer hver eftermiddag, så vi går i gang med at lægge pres på vores skipper for at få ham til at sejle os til Massawa. Han er modvillig, fordi det i dag er fest på øen, 2 små drenge skal omskæres.

Kl. 10.00 inviteres vi til denne fest og ceremoni. Det er første gang for mit vedkommende at jeg skal opleve en omskæring.

Mændene og drengene står samlet i en kreds uden for moskeen og faren kommer inde fra huset hvor alle kvinderne og pigerne er samlet, bærende på dette lille 2 års nøgne dejlige buttede drengebarn som tillidsfuldt smiler og studerer denne store forsamling som alle kikker på ham.

I centrum er der stor sten og en skammel og på den sætter faren sig med barnet foran sig. Andre mænd tager fat i barnets arme og drengen bryder sig nu ikke længere om det og begynder at skrig.

Så tager trommerne fat og kvinderne huler og hujer indefra og uden for huset hvor de er samlet. En mand tager fat i drengens lille penis og hiver foruden langt ud – nu skriger barnet og trommerne tager til. Faren lægger en hånd over drengens øjne og så skærer manden – synes jeg – alt for langsomt og et alt for stort stykke af drengens forhud. Det bløder meget, rigtig meget og det lille barn skriger og skriger og jeg har det forbandet dårligt. Jeg forsøger at tage det roligt, men det er meget svært. Den tradition bryder jeg mig ikke om og hvis de absolut skal omskære de små drenge så kan de da for pokker lokal eller helt bedøve det lille barn.

Så kommer det næste lille barn og det samme sker. Derefter putter de foruden i hver deres hønseæg og stenen løftes og de hele lægges uden stenen.

Børnene skrig gråd kunne jeg høre det meste af dagen og mændene fortalte at de selv havde haft store problemer og smerter i 7 dage efter omskæringen.

Derefter var der mad og til frokost spiste vi igen af den lille ged.

Kl. 14 var der afgang til Massawa hvor vi ankom kl. 18.00 med en meget frisk vind agten for tværs, men bestemt en behagelig sejlads. Jeg fangede en tun på ca. 7 kg.

Efter et meget tiltrængt bad, vandet var sort, var jeg en tur forbi Luna for at hilse på og melde min ankomst. De to franske sejlere var vendt tilbage til Massawa samme dag, da de til sidste måtte opgive at komme ud af Det Røde Hav og ind i det Indiske Ocean med kuling og storm lige på næsen.

Her mødte jeg igen min modstander, lederen af GEF/UNDP miljø kontoret i Eritrea. Denne franskmand bringer det værste op i mod. Han har det med at fremlægge, nogle for fiskerne meget negative statement. Denne aften var der skildpadder på menuen. Ifølge franskmænd Alan er fiskerne grusomme mod skildpadderne.

Der er 5 arter i det Røde Hav og en af disse arter kan græsse nogle alger som er giftige og som medfører at kødet/blodet bliver giftigt. Alan påstod, at for at finde ud af om skildpadden var giftig eller ej skar fiskerne alle fødderne af den levende padde og viste en simpel smage/smørings test af blodet, at padden var giftig, så lod disse grusomme fiskere skildpadden ligge uden at slå de ihjel. Fiskerne er altså grusomme mennesker og min beretning fra omskæringen bekræftede kun Alan i den påstand.

Jeg blev vred og gjorde ham meget klart, at han var ude i et tvivlsomt ærinde. Hvis det er rigtigt at ex antal fiskere har begået grusomheder så skal de straffes og det skal stoppes. Men at redde alle fiskere over en kam er en svinestreg på det spinkle grundlag han bygger sine påstande på. Jeg sagde til ham i alles påhør at det var en svinestreg og at han som chef for det store og stadig voksende ”bekymringsindustri” burde vide bedre, eller også så vidste han hvad han gjorde – nemlig at svi-ne fiskerne til for at retfærdiggøre hans egen og de mange andres virke og udvikling mod større og større kontorer og lønninger. (Jeg ser ham hver dag flere gange i sin store aircondition kondtion .

Jeg ved på min side, at de mange fiskere jeg har været sammen med ikke er mere grusomme end andre og at de selvfølgelig ikke begår større grusomheder mod padder og andre dyr end nødvendigt for at de kan ende som føde for menneskene. Det står fuldstændig uforklaret hvorfor fiskerne skal skære alle fødderne af en skildpadde for at finde ud af om blodet er giftigt. Sulimann fra Somalia kunne heller ikke genkende noget af det Alan påstod. De fangede rigtig mange skildpadder ud for Somalia fordi man holder meget af skildpadde kød og det grønne fedt som skildpadder har. Han sagde de enten skar hovedet af padden eller også lavede de blot et lille snit for at få de par dråber blod som de åbenbart smurte på den følsomme inderside af armen for at få klarhed over om padden var giftig. Alans påstande og tilhørende argumenter er uholdbare, sådan er det.

Jeg bryder mig ikke om denne mand, det står lysende klart i al hans selvretfærdighed og totale dominans af dagsorden og samtalen. Jeg var meget gal på ham og jeg skulle virkelig anstrenge mig for at give ham hånden og sige undskyld for mine udfald, men det var jeg nødt til af hensyn til den magt manden har i Eritrea og dets fiskeri. Men jeg tror og håber på at blev klar over, at han i de kommende år bliver nødt til at tage sine negative påstande op til mange flere overvejelser inden han lægger dem ud som fakta.

26.1 torsdag

Jeg er syg, har det rigtig dårligt fordi jeg reddede mig en slem forkølelse og diarre den dag vi tog ud til øen. Vi var jo drivvåde og ind imellem var vinden faktisk køling.

Jeg skriver hjemme og jeg har været på havnen og jeg skal have aftaler med John og Daniel som med 2 dages forsinkelse er kommet til Asmara. Daniel skal forsøge at få viden om hvordan man forholder sig til en sag som jeg er kommet i hvor jeg har mistet min valuta deklaration og det har man åbenbart også ude i lufthavnen.

Vi får også aftalt at vi tager sydpå på lørdag og nordpå på søndag

27.1 fredag

Varmt og solskin. Heller ingen el denne formiddag og først på eftermiddagen så sveden løber i stridde strømme uden vifte. Det er efterhånden mere reglen end undtagelsen at der ikke er strøm om formiddagen, hvorfor står stadig hen i det uvisse.

Formiddagen bruges på at få klaret papirarbejdet i forbindelse med vore ture nord og syd. I morgen lørdag er det syd på og vi er sikkert ikke tilbage i Massawa før midnat, da vi skal helt ned til Gelalo. Det er en masse papir og dokumenter der skal udarbejdes for at tage en smut uden for byen.

Haft møde med den afdeling i NFC som tager sig at data og indsamling af data fra fiskeriet. Fået læst den årlige rapport for 2005 og det er bestemt ikke opmuntrende læsning, det er nedad bakke for fiskeriet i Eritrea under et. I 2005 blev der registreret landet ca. 6000 tons fisk, skaldyr og andre marine produkter, deraf blev der eksporteret ca. 500 tons. Licenser bliver ikke betalt og forventningerne fra 2004 for 2005 på alle områder kom til at ligge på under ca. 30 %.

Udover disse officielle data er der en masse uofficielle som ingen tør give et bud på. Det er ingen tvivl om at Yemen aftager store mængder uregistrerede fangster, og det samme gør hjemmemarkedet.

Det er umuligt at sige noget fornuftigt om Yemen, men et forsigtig skøn over et marked som Massawa kunne give dette billede. Alle spiser fisk i Massawa og f.eks. denne weekend hvor byen fejrer en St. Maria dag er alle hoteller udsolgte og der er en masse mennesker i byen. Alle vil have fisk og jeg ser selv mange steder hvor fiskerne sælger mange kasser fisk til hoteller og restauranter. Når man bestiller en portion fisk i Massawa, så er det ikke 1-200 gram filet man får, nær det er nærmere 4-500 gram. Dvs. at et tons fisk kan strækkes til ca. 1200 måltider, da 40-50 % er hoved, skind og ben. Der bliver spist mindst 5-6 tons fisk i Massawa denne weekend. Tidligere undersøgelser af landinger har også vist at Massawa alene står for 1300 Tons fisk om året.

Ifølge tallene for 2005 har kystfiskeriet og langline fiskeriet tilsammen, landet 549 tons fisk, så enten er folk holdt op med at spise fisk (og det er de ikke, tværtimod) eller også får Massawa sine fisk uden om det officielle system, og det sidste er tilfældet. Det siger alle, men ingen vil stå ved det.

28.1 lørdag

Overskyet og moderat temperatur for denne dags tur i den sydlige del af projektområdet. Vi tager af sted kl. 7.00. John sammen med Tewelde og Mahmud. Efter en halv time vender vi om for at bytte til en anden bil. Den vi kører i er ved at ryste fra hinanden. (Ministreret købte to biler af Phil da firmaet var færdig med opgaverne i Eritrea, til en samlet pris på 250.000 ((ca. 100.000 DDK) – en rimelig pris i betragtning af hvad disse Toyota firehjuls trækere ellers koster her i Eritrea).

Vi fortsætter til Zula stationen hvor vi får talt med nogle fiskere om næste uges program i Massawa og opfordret dem til at komme med konkrete forslag. Vi fik også vinden om de garn vi gav dem sidste år, men dem havde de ikke haft megen glæde af. De skulle bruge småmasker til deres fodfiskeri, dvs. min. 25 mm og max. 40 mm.

Efter lidt morgenmad i Foru fortsatte vi mod Efaralie hvor vi også mødte en del fiskere og fik givet dem de samme meldinger. Det er et godt sted for os, der er godt med fiskeliv, pænt med fartøjer som de også selv reparerer og passer på. Der skal oprettes en køle modtager station og det er alle enige om. Så den første transport bør indeholde det dertil nødvendige udstyr. Derfra er der ca. 3 timers kørsel med fisk til Massawa.

De havde også fået nogle garn, men de kunne ikke fange noget ved bunden andet end rokker sagde de. De havde så også kun forsøgt engang inden de satte flere flydere på og brugte dem nu som drivgarn, hvor de fangede fisk, men ikke ret meget. Det talte vi en del om og jeg måtte jo understrege at forsøgsfiskeri foregik over mange gange, man kunne ikke konkludere efter et forsøg at disse bundsatte garn kun kunne fange rokker. (Men det er uden tvivl et stort problem med de rokker, så det skal der tages fat om, og hvorfor så ikke nyttiggøre disse rokker ved at lære dem at spise rokker som de gør det i de fleste andre lande.?)

Der er en rigtig god stemning i denne by og jeg kan sagtens forestille mig gode aktiviteter og træning fra dette sted som har det vi har brug for – gode fiskere, god infrastruktur og mange unge mennesker som vil noget.

Derfra kørte vi til Gelalo for at bese noget skade på den nye modtager station.

Efter registrering hos myndighederne i dette område tog vi ud til stationen hvor vi passerede det store nye luksus hotel som blev indviet i marts 2005 sammen med stationen af landets præsident.

Og det er lige ufatteligt at man har brugt de mange millioner på et hotel så afsides at kun den mest vilde fantasi kan forestille sig at det vil komme i brug førend det er faldet sammen (som bekendt begynder tingene ret hurtigt at falde sammen hernede, også selv om det aldrig er brug). Det er indviet for et år siden og det står lige tomt, man kan ikke engang få en kop te.

Den store moderne station har også ligget hen i et år uden aktiviteter af nogen art. Vi finder opsynsmanden og hans nøgle og entrer denne hypermoderne station med store generatorer som startes en time om ugen for at de ikke skal ruste til. 50 store flotte fiskebokse a 200 kg står parat til at modtage is (fra det store isværk som endnu ikke har produceret et gram is) og fisk fra de fiskere som må finde andre veje for salg af deres fangster.

Dette er en skandale og det vi skulle se var overskandalen. Nogle fiskere havde klaget over at de aldrig vil kunne lægge til ved disse meget høje betonkajer uden at smadre fartøj og liv. Derfor havde bygherre aftalt med entreprenøren at der måtte laves en større sikring. Og den kom til at bestå af en mindre regnskov af eksotisk tømmer som man havde sat på højkant hele vejen rundt.

Det så godt ud at præsidenten indviede stedet også selv om denne regnskov ikke gøre nogen forskel for de Sambuk og Huris som skal losse fisken her - fartøjerne er simpelthen bygget forkert til disse kajanlæg da de er fra vandlinen fortsætter opad i V form – ikke U form som dette anlæg er bygget til. (Men hvad pokker ved en Canadisk firma som har modtaget 1,5 mil \$ for konstruktions tegninger af disse stationer om Eritreas fiskefartøjer!!! De må se ud som hjemme i Canada, ellers også må de sku lave dem om).

Jeg spurgte Tewelde om bygherre ikke også har et ansvar? Jo det har bygherre, men beslutningen blev taget i 1997 og dengang så det rigtig ud. Nu kan enhver se at disse anlæg intet har med virkeligheden at gøre, men som han siger – når først en sag kører, så kan den ikke stoppes, det skal de vestlige partnere nok sørge for og vi tør ikke at flytte en bolt i en aftale for det koster en formue.

Men var der et skib – en mindre jerntrawler – som kajanlægget godt kan bruges til, som havde lagt til for en uges siden, med det resultat at store dele af den tropiske regnskov blev revet løs fra betonen og hang nu hjælpeløst i alskens tovværk.

Det kan også ske i Danmark at et fartøj smadres på kajen med store skader på fartøj og kaj til følge, men her havde fartøjet blot lige rørt ved træværket da det faldt sammen. Og årsagen var tydelig – det er det værste klamp jeg nogensinde har set. Ufatteligt klamp som intet, intet overhovedet har med skibstrafik, fart eller havne at gøre. De hundrede svære stammer 35 x 35 cm var boltet foroven med en lang 26 mm bolt igennem betonkanten og en afstandsklods. Det andet og eneste andet sted hvor disse stammer var gjort fast var fornedet under vandlinen med en tilsvarende bolt.

Stammerne var rykket ned pga. af skibet, men ved eftersyn af alle de andre stammer hang de alle løse så afstandsklodsene kunne dreje frit. Det hele var løst, simpelthen løsnet af bølgerne!!! Boltene løsner sig, eller betonen giver sig, knækker – blot af bølgeslagene!!!

Det burde ikke kunne lade sig gøre, ikke desto mindre er dette fakta som også blev veldokumenteret via fotos. Det er klamp og snyd fra det canadiske firmas side og intet mindre og hvordan pokker kan det danske firma Phil holde sig selv ud? Det er jo heldigvis noget vi kan spørge dem om.

29.1 søndag

Igen meget varmt. Vi skal på en ret kort tur op i den nordlige del af projektområdet. Vi tager af sted kl. 9.00 og er tilbage kl. 13.00. Der er ikke så meget at berette andet end at der ikke er sket ret meget i det område det sidste års tid. De har brugt vores garn, men her også uden succes fordi her var der mange rokker i garnene det ene gang de har brugt dem ved bunden.

Det er et fiskerifagligt meget fattigt område samtidig med at dette områdes befolkning har så akut brug for mad. Det er rashaid folket som bebor dette område og det er et nomadefolk som stadig bor i deres meget karakteristiske telte.

På mødet blive vi enige om at kooperativet herfra skal komme med et forslag om at få sat gang i noget træning af fiskere i dette område. Træningen bør foregå ved brug af fiskere og deres fartøjer sydfra. Et sådant projekt kan vi støtte bog det kunne blive både spændende og udbytterigt.

Efter turen har jeg et godt møde med Tewelde med det formål at komme tættere og tættere på en fælles forståelse. Det er de samme spørgsmål hver gang, men vi skal i dybden med dem. Mht. fiskernes store gæld så har Tewelde næsten fået mig overbevist om at den ikke bliver begrænsende faktor. Han giver mange eksempler på hvorledes han takler fiskernes gæld opad i systemet og han har åbenbart held med at få fiskernes beskedne afdrag konverteret tilbage i fiskeriet (hans afdeling).. Vi taler også om ansættelser og jeg siger klart og uden forbehold at jeg meget nødig ser Mahmud som lokal koordinator og at jeg ikke bryder mig om Mingish og hans absolut ingen arbejdsindsats. Jeg ser hellere en kollektiv gruppe som styrer projektet under Teweldes ledelse – som det jo også de facto kommer til at foregå.

Tewelde kan sagtens følge mig i min kritik af de to, men han kan ikke se projektet uden Mahmud som koordinator, så det holder han fast i men forsikrer at han selv nok skal holde Mahmud til ilden.

Eftermiddagen er der afslapning inden aftens møde med den lille ged vi købte for et par dage siden. Mødet finder sted hos Isra og hans kæreste og gæster. Dejlig aften og dejlig kapreto (tilberedt gede-

kid). Denne aften regnede det for første gang i Massawa denne sæson og byen virkede meget friske-
re derefter

30.1 mandag

Solen skinner men det er blevet mærkbart køligere. Vi forbereder møderne med Tewelde og andre om morgendagens seminar og projektets videre styring og skæbne.

På det første møde med Tewelde og John gik der hul på ballonen. Tewelde tændte helt af, da jeg flere gange insisterede på at titlen på seminaret måtte indeholde følgende ”Udviklingen af projektet og fiskeriet i regionen – from the fishermens point of view” Jeg måtte holde fast i at seminaret skulle tage udgangspunkt i fiskernes anbefalinger.

Det hørte Tewelde igen som en kritik af ham og hans afdeling og han tændte af. Han ville derefter ikke have noget med seminaret at gøre, det kunne jeg selv stå for og gennemføre. Han var meget vred og uforsonlig selv om jeg flere gange sagde at mine understregninger af fiskernes betydning ikke logisk førte med sig en kritik af ham.

Men han var ikke til at hugge og stikke i, nu havde han fået nok af mine gentagende forbehold, signaler som han kaldte dem, overfor at projektet skulle gennemføres i regi af ministeriet, det gad han ikke at høre på mere.

John blev tilbage for at finde hoved og hale i problemet. Og efter et par timer kunne John melde tilbage at Tewelde var meget opsat på dette projekt og at han støttede det med alle sine ressourcer. John mener at jeg bærer en del af skylden for Teweldes vrede da jeg ofte er meget dominerende og ikke i tilstrækkelig grad respekterer andre menneskers tøven og usikkerhed.

Det er ikke noget nyt skudsmål jeg der får og det spiller helt sikkert en rolle. Men det er på den anden side også min metode at være afklaret når jeg går til en sag. Og jeg mener at disse personlige vurderinger og forbehold skal holdes på det personlige plan for på det faglige at koncentrere sig om de fælles opgaver, med alle de positive og negative evner man nu hver i sær bærer med sig. Var det sådan at jeg havde det store ansvar, dvs. personlige ansvar (afdelingsleder, erhvervsleder, virksomhedsdirektør etc.) for dette projekts og dets resultater så skulle jeg selvfølgelig vurderer og veje min ord meget bedre. Men jeg har ikke mere ansvar for dette projekt end at det skal lykkes fordi mange for det til at lykkes.

Tewelde er nu blevet en nøgleperson i projektet, det kan vi ikke komme uden om, og det vidner denne dagbog meget tydeligt om. Derfor kan han ikke bare smide tingene fra sig fordi så smider han samtidig projektet fra sig – så enkelt er det.

I morgen vil jeg selvfølgelig presse fiskerne til klare udmeldelser om dette projekt, om de mener det kan gennemføres via ministeriet eller om de vil slås for det udenom ministeriet. Jeg tror udfaldet er givet – det skal i denne første fase ske gennem ministeriet, der er ikke andre veje at gå og derfor er Tewelde, om han kan lide det eller ej, blevet denne nøgleperson.

På mødet blev det også klart for mig, at rekonstruktionen af Massawa kooperativerne ikke omfatter de 8 kooperativer her i området første gang, men kun Semhar kooperativet som en prøve på hvorledes alle kooperativerne bør nystruktureres.

31.1 tirsdag

Seminar, se referat fra mødet

1.2 onsdag

Seminar, se referat fra mødet

Denne aften havde jeg inviteret Tewelde og de som skal ansættes i projektet og John og Daniel til middag. Vi fik en god fisk og blot 5 min. efter at vi havde forladt Dahlak Hotel ankom præsidenten til hotellet. Så det blev heller ikke denne aften jeg skulle få en samtale med præsidenten – bedre held næste gang.

2.2 torsdag

John og Daniel ankommet for møde med Tewelde

Mødet starter kl. 8.30 og det blot os som deltagere

John omdeler et stykke af papir som han har udarbejdet som et teknisk aftale for projektet Omkring skat for udstyr – bør det stå kooperativ and kredit afdelingen, da denne afdeling har en fond som er opbygget ved hjælp af de penge der er tilbagebetalt af de lån de har udbetalt de sidste 10 år. Så det er altså tale om fiskernes egne penge, de penge som de har tilbage betalt – de fleste af de penge som regeringen har udbetalt til fiskerne er kommet fra regeringen – altså mindre fra udenlandske donorer.

4 mil Nakfa er i øjeblikket i denne fond, værdisætningen er vigtig og det

Gældssituationen: hvis jeg (Tewelde) give gældslettelse så vil jeg ikke har noget budget – det kan ikke lade sig gøre. Men hvorfor overlade vi det ikke til rådet. Tewelde – hvorfor lader vi ikke dette problem ligge. John nej det synes jeg ikke.

Tewelde: Jeg tager fat i punkt 3 og mener at gælden hører under dette råd.

Ingen fiskere skal noget frit, han skal arbejde for det. Hver fisker skal betale tilbage – ellers forfalder moral og ansvar.

Tewelde: Gælden er en stor byrde – og derfor foreslå jeg at Rådet tager denne sag på deres dagsorden.

Ansatte: Mahmud, Mengish, Jordanos,

Hæve retten – de får en speciel projekt konto, rådets formand plus projektkoordinator. Dvs. projektkoordinator og en fra rådet udvalget. Dvs. 2 skal underskrive når der skal udbetales penge.

Kommunikation: jeg foreslår at koordinatoren holder dagbog og han får ansvaret for at der sendes oplysninger til Danmark

Saidna: Han er er stærk mand og hans styrke bør inddrages i dette arbejde og Tewelde siger at han er hans højre arm og derfor også altid.

Lønninger: Mahmud 2008, 80, Mingish 1874,40, Jordanos 969,60 + 30 % så der kan laves budget ændringer

Transport: Tewelde mener at det meste af transportudgifterne kan foregå i regi af ministeriets almindelige opgaver. Tewelde forslår at jeg laver en liste over brugen af lokal adm.

Efter mødet brugte jeg flere timer på at få oprettet en bankkonto til projektet og indsat de første penge på den.

Aftenen forgik i selskab med mange af de venner jeg har fået her, både inden for og udenfor fiskeriet.

3.2 fredag

Meget varm dag. Afholder det sidste møde med Tewelde inden han tager til Asmara. På mandag skal jeg møde ministeren og det møde forberedes. Vi taler også konkret sammen med Mahmud om bådebyggeriet og motor rep. kooperativet og projektets strategi dertil.

Vi sender udstyr til dette kooperativ og sammen med det vil vi genoptage det projekt som tidligere satte kvinder i gang med at sy garn og producere andre redskaber. Vi mener dog nok at det vil være mest hensigtsmæssigt om det arbejde forgik ude i landsbyerne tæt på fiskerne.

Ellers er der afslapning på programmet

4.2 lørdag

Aften er afsat til party her hos mig hvor vi skal feste og sige farvel.

5.2 søndag

Afgang Asmara kl. 14.00

6.2 mandag

Først møde i banken for at få klaret sagen omkring min manglende valuta deklaration, derefter møde med fiskeriministeren og eftermiddagen blev brugt på shopping.

7.2 tirsdag

